

УДК [658.7:338.46]:796

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2025.1.6>

А. А. КАШУБА

*доцент кафедри теорії та практики фізичної культури і спорту,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, Україна
Електронна пошта: anatolii.kashuba@rshu.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0001-7782-898X>*

В. В. КОВАЛЬСЬКИЙ

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та практики фізичної культури і спорту,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, Україна
Електронна пошта: volodymyr.kovalskiy@rshu.edu.ua
<http://orcid.org/0000-0001-8282-0173>*

Л. В. ЧАЛІЙ

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та практики фізичної культури і спорту,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, Україна
Електронна пошта: lydmula1567@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0003-4963-3864>*

ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗНАЧЕННЯ, СТРАТЕГІЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Організація спортивних змагань є складним процесом, що потребує ретельного планування та координації. Одним із ключових аспектів успішного проведення заходу є логістика, що забезпечує ефективне управління ресурсами, персоналом та потоками учасників і глядачів. Статтю присвячено дослідженню впливу логістичного забезпечення на організацію та проведення спортивних змагань. У статті проаналізовані основні етапи організації та проведення змагань: підготовчий, організаційний, проведення змагань, завершальний. Узагальнено сутність поняття «логістика». Охарактеризовані основні стратегічні види логістичного забезпечення під час організації та проведення спортивних змагань, а саме: транспортна, матеріально-технічна логістика, логістика безпеки та медичного забезпечення, інформаційна логістика, логістика харчування та проживання, фінансова та екологічна логістика. Відмічена важливість проведення оцінки та аналізу впливу логістичних процесів внаслідок збору відгуків від учасників змагань та персоналу. Наведені приклади роботи офіційних партнерів у сфері логістичних рішень CEVA Logistics та CMA CGM під час організації та проведення Олімпійських та Параолімпійських ігор у Парижі 2024 року. Проаналізовано теоретико-методичні аспекти підготовки тренерів у закладах вищої освіти. Підкреслено важливість знань з логістики у професійній тренерській діяльності. Визначено основні аспекти значення логістики у роботі тренера, що включають: організацію навчально-тренувального процесу; матеріально-технічне забезпечення; логістику поїздок та проведення змагань; комунікацію та координацію; використання сучасних цифрових технологій для моніторингу й управління спортивною діяльністю. Відзначено, що грамотне застосування логістичного підходу під час організації спортивних змагань дозволяє оптимізувати витрати, підвищити ефективність використання ресурсів та створити умови для всіх учасників. А використання сучасних технологій, таких як цифрові системи управління, допомагає зробити змагання більш організованими, безпечними та успішними.

Ключові слова: логістика, логістичне забезпечення, спортивні змагання, логістична компетентність тренера.

Постановка проблеми. Масові спортивні заходи, що проводяться на стадіонах, спортивних спорудах за присутності великої кількості глядачів або спортивні змагання, що відбуваються у різних містах чи регіонах країни є важливим засобом популяризації фізичної культури

та спорту і сприяють активному відпочинку громадян. Вони повинні проводитись в умовах високої культури обслуговування, безпеки глядачів та учасників, з дотриманням належного громадського порядку. У забезпеченні організації та проведення спортивних заходів беруть

участь ряд установ, міністерств та організацій фізичної культури і спорту, охорони здоров'я, поліції, зовнішніх економічних зв'язків, торгівлі, транспорту, культури, телебачення тощо.

Сьогодні важливим аспектом, що сприяє раціоналізації комплексу сфери послуг фізичної культури і спорту, проведенню спортивно-видовищних заходів, забезпеченню навчально-тренувального процесу є застосування логістичного підходу, у якому найбільш значиму роль відіграє логістичне забезпечення.

Тому опанування знань з організації та проведення спортивних змагань є важливим елементом сучасної освіти для фахівців фізичної культури і спорту. Святкове видовище, наявність глядачів, майстерність спортсменів надовго залишаються у пам'яті учасників та вболівальників, що сприяє залученню молоді до занять фізичною культурою і спортом.

Аналіз досліджень. Особливості організації і проведення спортивних змагань з різних видів спорту знаходимо у наукових працях А. Зенкової, А. Кашуби, В. Марчук, Д. Марчук, О. Наконечного, І. Синіговець та ін. Проблемам логістики присвятили свої дослідження Є. Крикавський, М. Василевський, О. Дейнега, А. Кальченко, Н. Чухрай та ін. Важливість використання управління і логістики у сфері фізичної культури і спорту розглянуто у роботах Ю. Дубревського, І. Поручинського, В. Поручинського та А. Слащук. Проблеми професійного становлення майбутніх тренерів-викладачів досліджують Н. Воляннюк, М. Герцик, Т. Лахманюк, Є. Павлюк, В. Платонова, Л. Сущенко, О. Федик, Т. Чопик, Б. Шиян та ін.

Мета статті – дослідити вплив логістичного забезпечення на організацію та проведення спортивних змагань.

Виклад основного матеріалу. Спорт є однією з важливих складових життя будь-якої сучасної держави. Досягнення у галузі спорту не лише піднімають престиж країни, але й приносять прибуток спортсменам та федераціям, створюють додаткові робочі місця, пропагують здоровий спосіб життя. Основним елементом спорту при цьому виступає змагальна діяльність [Марчук : 323].

Організація та проведення спортивних змагань є складним та багатограним процесом, що включає підготовку, координацію та реалі-

зацію заходу відповідно до встановлених правил і норм. Проаналізуємо їх детальніше.

Першим – є підготовчий етап, що включає: 1) визначення концепції змагань (на даному етапі обирається: вид спорту (футбол, баскетбол, біг тощо), масштаб проведення (місце, регіональні, національні чи міжнародні) та вибір категорії учасників (професіонали, аматори, діти тощо); 2) формування організаційного комітету (обирається директор/керівник змагань, суддівська колегія, медична служба, волонтери та технічний персонал); 3) вибір місця і дати проведення (необхідно врахувати доступність до місця проведення всіх учасників і глядачів, а також наявність необхідної інфраструктури); 4) підготовка регламенту (затверджуються правила змагань, система оцінювання та нагородження).

Організаційний етап складається з наступних складових: 1) реєстрація учасників (розгляд онлайн або офлайн-заявок; проводиться сплата внесків, (якщо вони передбачені); здійснюється перевірка документів та медичних довідок); 2) логістика та технічне забезпечення (орендується обладнання та спортивний інвентар; вирішуються питання із забезпечення транспортом, харчуванням, розміщенням 3) маркетинг і PR (здійснюється реклама заходу через соцмережі, ЗМІ, афіші; підписуються спонсорські угоди).

Третім етапом є проведення змагань, що включає: 1) відкриття (проводяться офіційні промови та представлення учасників); 2) головний змагальний процес (відбуваються змагання, здійснюється суддівство та контроль за дотриманням правил, фіксуються правила); 3) безпека (перевіряється наявність медичного персоналу та контроль за порядком).

І останнім – є завершальний етап, що складається із: 1) нагородження (вручення кубків, медалей, дипломів, призів від спонсорів); 2) аналізу та підбиття підсумків (дається оцінка організації змагань, відгуків учасників та плануються майбутні події) [Зенкова; Наконечний; Синіговець].

Сьогодні логістика є важливою складовою підприємницької діяльності. Простими словами логістика – це оптимізація управлінських і виробничих процесів, що забезпечує стабільний і ефективний розвиток бізнесу. Наука, що вивчає операції з постачання підприємств

сировинними ресурсами, організацію поставок і перевезень, допомагає прискорити виробничі процеси, підвищувати рентабельність і прибутковість бізнесу. Основними завданнями логістики є розподіл ресурсів і навантажень [Крикавський : 54; Хвищун : 43].

Важливу роль відіграє логістика і у підготовці та проведенні спортивних змагань, забезпечуючи ефективну координацію всіх процесів. Вона включає управління матеріальними, інформаційними та людськими ресурсами для досягнення максимального рівня організації.

Так, основними стратегічними видами логістичного забезпечення під час організації та проведенні спортивних змагань є:

- транспортна логістика, що включає: перевезення учасників, тренерів, суддів, персоналу; доставку спортивного обладнання та інвентарю; організацію логістики для глядачів (транспортні маршрути, паркування тощо);

- матеріально-технічна логістика, до якої входить: закупівля, оренда, необхідного спортивного обладнання (інвентарю), постачання медичних засобів, харчування; облаштування спортивних майданчиків; організація монтажу та демонтажу тимчасових конструкцій (трибуни, сцени, фан-зони, зон відпочинку); контроль за забезпеченням необхідних інженерних комунікацій (освітлення, звукового обладнання тощо);

- логістика безпеки та медичного забезпечення, а саме: розробка та впровадження планів евакуації у разі надзвичайних ситуацій; координація роботи охоронних служб та поліції для забезпечення охорони громадського порядку; забезпечення медичного супроводу заходу, створення медичних пунктів та чергування лікарів;

- інформаційна логістика з: управління потоками інформації між організаторами, учасниками, глядачами; використання цифрових технологій для реєстрації, продажу квитків та навігації; координації роботи волонтерів та персоналу;

- логістика харчування та проживання, що включає: організацію харчування для спортсменів, суддів, персоналу; врахування дієтичних особливостей та медичних показань; бронювання готелів та координація розміщення учасників; організація фуд-кортів та точок продажу їжі для глядачів;

- фінансова логістика, що складається з: бюджетування логістичних витрат; пошуку спонсорів, партнерів для фінансування; оптимізації витрат для ефективного використання ресурсів;

- екологічна логістика, яка займається вирішенням питань з: управлінням сортуванням та утилізацією відходів; використання екологічно чистого транспорту та матеріалів; впровадження заходів для мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище під час проведення спортивного заходу.

У свою чергу варто відмітити важливість проведення оцінки та аналізу впливу логістичних процесів внаслідок збору відгуків від учасників змагань, персоналу з організації та внесення відповідних коректив для проведення майбутніх заходів чи подій [Поручинська, Поручинський, Слащук : 168].

Отже, завдяки ретельному плануванню та оптимізації всіх логістичних процесів, спортивні змагання можна провести на високому рівні, забезпечуючи комфорт і безпеку всіх учасників і глядачів.

Олімпійські ігри є вершиною спортивних змагань, але за лаштунками вони є однією із найскладніших логістичних операцій у світі. Для координації тисяч спортсменів, персоналу, місць і ресурсів у різних місцях потрібні роки ретельного планування та виконання. Щоб забезпечити успіх на цій глобальній арені, потрібна міцна та гнучка логістична основа.

Для ігор у Парижі 2024 року офіційним партнером у сфері логістичних рішень було обрано CEVA Logistics та CMA CGM, основним завданням яких було забезпечення безперебійного транспортування та оперативної підтримки олімпійських містечок, місць проживання для спортсменів, місць проведення змагань тощо.

Так, під час Олімпійських та Параолімпійських змагань у олімпійських поселеннях проживало приблизно 15 000 спортсменів і 8 000 членів олімпійських команд.

Головне олімпійське містечко розташовувалось у Сен-Дені. Завдяки продуманому дизайну та наголосу на екологічність, воно стало набагато більше, ніж просто житлом для спортсменів. Містечко складалося з помешкань, ресторанів, медичної клініки, спортзалу, зон довілля

та зелених зон (більше ніж 75 будівель). Кожна національна команда мала свої особливі вимоги, тому компанія SEVA ретельно все враховувала, щоб забезпечити комфорт і високий стандарт престижних подій [Логістична основа Олімпійських і параолімпійських містечок 2024 р.].

Варто зазначити, що сьогодні тренерам з різних видів спорту, під час підготовки до участі їхніх вихованців у спортивних змаганнях, окрім навчальної і тренувальної діяльності, потрібно володіти логістичною компетентністю, що передбачає володіння знаннями з сервісного обслуговування, транспортування спортивного інвентарю (спорядження), з організації перездів та розміщення спортсменів у готелях чи тренувальних базах тощо.

Знання з логістики відіграють важливу роль у професійній діяльності тренера, оскільки забезпечує ефективне планування, організацію та управління ресурсами необхідними для проведення навчально-тренувального процесу. Проаналізуємо значення логістики у роботі тренера, що включає:

- організацію навчально-тренувального процесу (планування розкладу тренувань і занять; оптимальний розподіл навантаження між спортсменами; врахування логістичних аспектів під час підготовки до змагань);
- матеріально-технічне забезпечення (забезпечення інвентарем, екіпіруванням та спортивним обладнанням; контроль за станом та своєчасним оновленням матеріальної бази; організація транспортування необхідного спорядження на збори чи змагання);

– логістику поїздок та змагань (планування маршрутів та бронювання транспорту; забезпечення проживання та харчування спортсменів; організація медичного та відновлювального забезпечення під час поїздок);

– фінансове планування (оптимізація витрат на організацію тренувального процесу та змагань; розрахунок витрат на спортивні заходи, включаючи оплату персоналу, екіпірування та транспорт);

– комунікація та координація (взаємодія з адміністрацією спортивних установ, організаціями змагань та спонсорами; координація роботи тренерського штабу та інших фахівців (лікарів, реабілітологів, дієтологів); використання сучасних цифрових технологій для моніторингу й управління спортивною діяльністю [Поручинська, Поручинський, Слащук : 166–170].

Отже, ефективне використання знань з логістики дозволяє тренеру створити комфортні умови для спортсменів, оптимізувати процес підготовки та досягати кращих результатів у спортивній діяльності.

Висновки. Підсумовуючи варто підкреслити, що ефективне логістичне забезпечення є запорукою успішного проведення спортивних змагань. Воно забезпечує комфорт для учасників та глядачів, сприяє безпеці та екологічності заходу, а також допомагає оптимізувати витрати. Без належної логістичної підготовки будь-яке спортивне змагання може зіштовхнутися з проблемами, які вплинуть на його успіх та імідж організаторів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дубревський Ю. М. Актуальність підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до формування управлінської компетентності. Педагогіка і психологія. № 9, 2012. С. 39-43.
2. Зенкова А. М. Організація змагань як напрям наукових досліджень (на прикладі легкоатлетичних змагань). Вісник Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту. Вип. 1-2. 2010. С. 147-150.
3. Кашуба А. А. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор. Інноватика у вихованні. Рівне, 2016. Вип. 3. С. 245-251.
4. Крикавський Є. В. Логістика : навчальний посібник. Львів : Вид-во Держ. у-ту «Львівська політехніка», 1999. 264 с.
5. Логістична основа Олімпійський і Параолімпійських містечок 2024 р. URL:<https://logist.fm/news/logistichna-osnova-olimpiyskih-i-paralimpiyskih-mistechok-2024-roku> (дата звернення 03.04.2025р.).
6. Марчук В. М., Марчук Д. В. Особливості організації проведення змагань зі спортивною акробатики. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Вип. 10, 2017. С. 323-329.
7. Наконечний І. Ю. Організація і проведення спортивних змагань : навч.-метод. посібник. Чернівці, 2014. 116 с.
8. Павлюк Є. О. Професійне становлення майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2016. 190 с.

9. Поручинська І. В., Поручинський В. І., Слащук А. М. Роль логістики у проведенні масових спортивних подій. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. № 23, 2022. С. 166-170.
10. Синіговець І. В. Організація та проведення змагань зі спортивних ігор : медичний посібник для студентів ВНЗ факультету фізичного виховання, вчителів з фізичної культури ЗОШ та тренерів ДЮСШ. Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка, 2011. 80 с.
11. Хвищун Н. В. Сутність поняття «логістика»: ретроспективний аналіз. *Ефективна економіка*. 2012. № 11. С. 43-44.

REFERENCES

1. Dubrevskiy, Yu. M. (2012). Aktualnist pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia i sportu do formuvannia upravlinskoi kompetentnosti [The relevance of training future physical education and sports specialists to develop managerial competence]. *Pedahohika i psykholohiia*. No. 9. P. 39-43. [in Ukrainian]
2. Zenkova, A. M. (2010). Orhanizatsiia zmanhan yak napriam naukovykh doslidzhen (na prykladi lehkoatletychnykh zmanhan) [The organization of competitions as a direction of scientific research (using the example of athletics competitions)]. *Visnyk Ministerstva Ukrainy u spravakh simii, molodi ta sportu*. No. 1-2, P. 147-150. [in Ukrainian].
3. Kashuba, A. A. (2016). Teoretychni aspekty pidhotovky maibutnykh uchyteliv fizychnoi kultury do orhanizatsii zmahalnoi diialnosti zi spotyvnykh ihor [The theoretical aspects of training future physical education teachers for organizing competitive activities in sports games]. *Innovatyka u vykhovanni*. No. 3. P. 245-251. [in Ukrainian]
4. Krykavskiy, Ye. V. (1999). Lohistyka [The Logistics]: navchalnyi posibnyk. Lviv, 264 p.
5. Lohistychna osnova Olimpiiskiy i Paraolimpiiskiykh mistechok 2024 r. [The logistical basis of the 2024 Olympic and Paralympic cities.]. URL:<https://logist.fm/news/logistichna-osnova-olimpiyskih-i-paralimpiyskih-mistechok-2024-roku>.
6. Marchuk, V. M., & Marchuk, D. V. (2017). Osoblyvosti orhanizatsii provedennia zmanhan zi sportyvnoi himnastyky [The features of organizing sports acrobatics competitions]. *Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu. Fizychno vykhovannia, sport i zdorovvia liudyny*. No. 10. P. 323-329. [in Ukrainian]
7. Nakonechnyi, I. Yu. (2014). Ohanizatsia i provedennia sportyvnykh zmanhan [The organization and holding of sports competitions]: navchalno-metodychnyi posibnyk. Chernivtsi, 116 p.
8. Synihovets, I. V. (2011). Orhanizatsia ta provedennia zmanhan zi sportyvnykh ihor [The organization and holding of sports competitions]: metodychnyi posibnyk dlia studentiv VNZ fakultetu fizychnoho vykhovannia, vchuteliv fizychnoi kultury ZOSH ta treneriv DYUSSH. Chernihiv, 80 p.
9. Pavliuk, Ye. O. (2016). Profesiine stanovlennia maibutnykh treneriv-vykladachiv u protsesi fakhovoi pidhotovky [Professional development of future teacher trainers in the process of professional training]: monohrafiia. Khmelnytskyi : KhNU, 190 p.
10. Poruchynska, I. V., & Poruchunskiy, V. I., & Slashchuk, A. M. (2022). Rol lohistyky u provedenni masovykh sportyvnykh podii [The role of logistics in holding mass sporting events]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»*. No. 23, P. 166-170. [in Ukrainian]
11. Khvyshchun, N. V. (2012). Sutnist poniattia «lohistyka»: retrospektyvnyi analiz [The essence of the concept of «logistics»: a retrospective analysis.]. *Efektivna ekonomika*. No. 11. P 43-44. [in Ukrainian]

A. A. KASHUBA

Associate Professor at the Department of Theory and Practice of Physical Culture and Sports, Rivne State University of Humanities, Rivne, Ukraine

E-mail: kashuba_a@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-7782-898X>

V. V. KOVALSKYI

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Theory and Practice of Physical Culture and Sports, Rivne State University of Humanities, Rivne, Ukraine

E-mail: volodymyr.kovalskiy@rshu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-8282-0173>

L. V. CHALII

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Theory and Practice of Physical Culture and Sports, Rivne State University of Humanities, Rivne, Ukraine

E-mail: lydmula1567@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-4963-3864>

**THE LOGISTICS SUPPORT OF COMPETITIVE ACTIVITIES:
MEANING, STRATEGY AND EFFICIENCY**

Organizing a sporting event is a complex process that requires careful planning and coordination. One of the key aspects of a successful event is logistics, which ensures the efficient management of resources, personnel, and flows of participants and spectators. The article is devoted to the study of the impact of logistical support on the organization and conduct of sports competitions. The article analyzes the main stages of organizing and conducting competitions: preparatory, organizational, competition, and final. The essence of the concept of «logistics» is generalized. The main strategic types of logistics support during the organization and conduct of sports competitions are characterized, namely: transport, material and technical logistics, security and medical logistics, information logistics, food and accommodation logistics, financial and environmental logistics. The importance of assessing and analyzing the impact of logistics processes as a result of collecting feedback from competition participants and staff is noted. Examples of the work of official logistics partners CEVA Logistics and CMA CGM during the organization and holding of the Olympic and Paralympic Games in Paris 2024 are provided. The theoretical and methodological aspects of training coaches in higher education institutions are analyzed. The importance of logistics knowledge in professional coaching activities is emphasized. The main aspects of the importance of logistics in the work of a trainer are determined, including: organization of the educational and training process; material and technical support; logistics of trips and competitions; communication and coordination; use of modern digital technologies for monitoring and management of sports activities. It was noted that the competent application of a logistical approach when organizing sports competitions allows optimizing costs, increasing the efficiency of resource use, and creating conditions for all participants. And the use of modern technologies, such as digital management systems, helps make competitions more organized, safe, and successful.

Key words: logistics, logistical support, sports competitions, logistical competence of the trainer.